

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-4-50 **(Menfi Tespit)**
Karar Sayısı : **14-45/827-371**
Karar Tarihi : 12.11.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Esin AYGÜN, Gülçin DERE, Halil İbrahim GÜLEROĞLU

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.
Temsilcisi: Av. M. Haluk Arı
Midas Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Danışmanlık Ticaret A.Ş.,
Mustafa Kemal Mah. 2146. Sok. Demirler Atlas Plaza
N0:14/13 Çankaya/Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. tarafından bazı istatistikî bilgilerin belli aralıklarla yetkili satıcıları ile paylaşılması işlemine menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 17.10.2014 tarihinde giren başvuru üzerine düzenlenen 10.11.2014 tarih ve 2014-4-50/MM sayılı Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. (TOFAŞ) tarafından yetkili satıcıların müşteri memnuniyeti araştırması puanları, yetkili satıcı bazında geçmiş aya ait satış adedi bilgisi ve yetkili satıcı bazında geçmiş aya ait hedef gerçekleştirme oranları bilgilerinin yetkili satıcılarla paylaşılmasına 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilebileceği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

- (4) Bildirimin konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı belirlenmezken, ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.2. Bildirimin Konusu

- (5) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, bildirim konu işlem ile TOFAŞ'ın yetkili satıcılarıyla aşağıdaki bilgileri paylaşmayı planlandığı görülmüştür:
 - *Yetkili satıcıların müşteri memnuniyeti araştırması puanları:* Yetkili satıcıların müşterileri ile ilişkilerine ilişkin bilgileri içermektedir.
 - *Yetkili satıcı bazında geçmiş aya ait satış adedi bilgisi:* Paylaşılması planlanan bilgi, yetkili satıcıların geçmiş aya ait kümülatif satış adedi bilgisidir. Söz konusu bilgi model alt kırılımı içermeksizin sadece binek ve hafif ticari araç toplam satış adetleri şeklinde paylaşılacaktır. Aylık periyotlarla paylaşılacak olan bu bilgi sonucunda satış adetlerindeki başarı sıralamalarına göre yetkili satıcılara primler verilecektir. Stok bilgisinin paylaşılması da dahil olmak üzere bayilerin başka herhangi bir veriye ulaşma olanağı bulunmamaktadır. Bu bilgi paylaşımı TOFAŞ tarafından kurulmuş veya kurulacak olan bir sistem üzerinden değil, TOFAŞ tarafından bayilere gönderilecek olan e-postalarla veya bölge müdürleri kanalıyla öğrenilecektir. Bu çerçevede yetkili satıcılarla paylaşılması planlanan geçmiş aya ait satış adedi verisinin paylaşımı için herhangi bir şekil

14-45/827-371

öngörülmediği, yetkili satıcıların bu verilere bir sistem üzerinden ulaşamadıkları, geçmiş dönemde bu verilerin paylaşımının bölge yöneticileri tarafından e-posta ya da bölge ziyaretlerinde bilgi paylaşımı şeklinde olduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda şeffaf ve adil bir sistem oluşturmak adına e-posta ile paylaşım yapılmasının planlandığı belirtilmiştir.

- **Yetkili satıcı bazında geçmiş aya ait hedef gerçekleştirme oranları:** Başvuruda yer verilen bilgilere göre, cari yıl öncesinde alım hedeflerine ilişkin mutabakatlar her bir yetkili satıcı ile TOFAŞ arasında ayrı ayrı ve diğer yetkili satıcılar tarafından bilinmeksizin mutabakatla belirlenmektedir. Alım hedeflerinin belirlenmesinin ardından, TOFAŞ tarafından yetkili satıcılara aylık satış hedefleri verilmektedir. Satış hedefleri her ay revize edilmekte olup, ekonomik konjoktüre göre her ay farklılaşabilmektedir. Bir başka deyişle satış hedefleri kümüle olmayıp, yetkili satıcılara her ay farklı hedefler verilmektedir. Yetkili satıcılar, diğer yetkili satıcıların hedeflerini ne ay ne de yıl bazında görememektedir. Yetkili satıcıların bölgelerindeki performanslarını görebilmeleri amacıyla her ay sonunda TOFAŞ tarafından bölge bazında yetkili satıcıların hedef gerçekleştirme oranlarının bildirilmesiyle birlikte, yetkili satıcılar bölgesinde bulunan yetkili satıcıların bilgilerini görebilmektedirler.

G.3. Değerlendirme

G.3.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (6) 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi; *"İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir."* hükmünü amirdir. İşlemin niteliğinin 4054 sayılı Kanun'un 6 ve 7. maddeleri kapsamında olmaması itibarıyla başvuru konusu kararın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde *"rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası bir anlaşma yahut uyumlu eylem"* niteliğinde olup olmadığının tespit edilmesinin gerektiği anlaşılmıştır.

- Yetkili Satıcıların Müşteri Memnuniyeti Araştırması Puanları

- (7) Dosya mevcudundan anlaşıldığı üzere, söz konusu veri, yetkili satıcıların müşterileri ile ilişkilerine ilişkin bilgileri içermektedir. Rekabet Kurulunun önceki kararları da dikkate alınarak dosya konusu işlem bakımından değişime konu edilecek bilgilerin müşteri memnuniyetine yönelik olduğu ve rekabete duyarlı (stratejik) bilgi olarak değerlendirilemeyeceği düşünüldüğünden söz konusu raporun paylaşımına menfi tespit belgesi verilebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

- Yetkili Satıcı Bazında Geçmiş Aya ait Satış Adedi Bilgisi

- (8) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, söz konusu bilginin model alt kırılımı içermeksizin sadece binek ve hafif ticari araç toplam satış adetleri şeklinde paylaşılacağı görülmüştür. Bu kapsamda, Rekabet Kurulunun daha önce satış adetlerinin paylaşımına ilişkin verdiği kararlar da dikkate alınarak, dosya konusu bilgi paylaşımı çerçevesinde aylık yetkili satıcı bazında satış adetlerinin ve pazar payı bilgilerinin değişimine menfi tespit belgesi verilebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

- Yetkili satıcı bazında geçmiş aya ait hedef gerçekleştirme oranları:

- (9) Dosya mevcudundan, hedef gerçekleştirme oranı bilgisinin paylaşılmasının satış adedi bilgisi ile birlikte yetkili satıcıları rekabete teşvik etmek amaçlı bir paylaşım olduğu, verilmesi planlanan prim sisteminin bir parçası olacağı ifade edildiği, otomotiv sektöründe aylık hedeflerin ekonomik konjoktür, satış trendleri, pazarın durumu gibi birçok unsura bağlı olarak belirlendiğine ve sürekli revize edildiğine vurgu yapıldığı, sağlayıcıların pazardaki rekabet koşullarına göre satışlarını artırmak ve daha fazla pay

14-45/827-371

alabilmek için yetkili satıcılarına aylık satış hedefleri verdiği ve bu hedeflere ulaşmaları için yetkili satıcıları primlerle teşvik ettiği, bu nedenle aylık satış hedeflerinin gerek rekabet açısından gerekse sağlayıcıların satışlarını artırmak ve yetkili satıcıların da prim elde etmeleri açısından yıllık satış hedeflerinden daha çok önem arz ettiğinin açıklandığı görülmüştür. Bu çerçevede yıllık satış hedeflerinin üretim planlaması, aylık satış hedeflerinin ise rekabet için önemli olduğuna dikkat çekildiği, yetkili satıcıların satış hedefini gerçekleştirmek konusunda rekabet etmelerinin, fiyatların düşmesi anlamına geleceği için etkinlik kazanımı sağlayabileceği anlaşılmıştır.

- (10) Dosya mevcudundan anlaşıldığı üzere, verilen primlerin önemi, sektördeki karlılık oranının düşüklüğü ile açıklanmıştır. Rekabet Kurumu tarafından hazırlanmış olan Otomotiv Sektör Raporu'nda araç satışında kar marjlarının ortalama olarak 2011 yılı için %3,77 seviyelerinde olduğuna, ancak bu oranın brüt kar marjını ifade ettiğine ve net karın daha düşük olabileceğine işaret edilmiştir. Vergi sonrası daha da düşük olan bu kar marjlarının, işletme giderleri de hesaba katıldığında çoğu zaman yetkili satıcıların zarar etmeleri anlamına geldiğine dikkat çekilmiştir. TOFAŞ tarafından çeşitli objektif kriterler göz önüne alınmak suretiyle yetkili satıcılara primler verilmektedir. Bunlar arasında müşteri memnuniyeti, satış adedi, satış hedefi gerçekleştirme oranı gibi unsurlar ilk başta sayılması gerekenlerdir. Nitekim bildirim konu edilen hususlar da bu üç temel unsurdur. TOFAŞ'ın prim sisteminde daha kritik önemi haiz olan ise satış hedefi gerçekleştirme oranına bağlı olarak verilen primdir. Buna göre satış hedefi gerçekleştirme oranı, yetkili satıcının performansı açısından daha doğru bir gösterge teşkil etmektedir. Dosya mevcudu bilgilerden bayilerin aylık hedeflerinin yıllık hedeflerinden bağımsız olarak belirlendiği ve ekonomik konjonktüre göre her ay revize edilebildiği anlaşıldığından hedef gerçekleştirme oranlarından yola çıkılarak geleceğe dair bir öngöründe bulunma ihtimali olmadığı değerlendirilmiştir. Bu kapsamda dosya konusu bilgi paylaşımı çerçevesinde geçmiş aya ait hedef gerçekleştirme oranları bilgisinin değişimine menfi tespit belgesi verilebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (11) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. tarafından yetkili satıcıların müşteri memnuniyeti araştırması puanları, yetkili satıcı bazında geçmiş aya ait satış adedi bilgisi ve yetkili satıcı bazında geçmiş aya ait hedef gerçekleştirme oranları bilgilerinin yetkili satıcılarla paylaşılması işlemine menfi tespit belgesi verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

